

Neder Hallum

Bebyggelse og aktivitetsspor fra germansk jernalder og vikingetid

Mette Klingenberg og Martin Mikkelsen

Viborg Stiftsmuseum 2010

Bygherrerapport nr. 45

Bygherre: Lars Rosgaard

ISBN 978-87-87272-92-6

Indledning

Neder Hallum ligger ved Holstebrovej lidt vest for Viborg og lige øst for Ravnstrup. Det er placeret på den ydre del af et næs, der mod nord er afgrænset af ådalen med Fiskbæk og mod sydvest af ådalen med Gårdsdal Bæk. På denne lokalitet ønskede Lars Rosgaard A/S i 2009 at etablere en omladningsplads til svin.

Allerede sidst i 1800-tallet blev registreret en gravhøj lige sydøst for gården og i 1980'erne fandtes omfattende bopladsspor nær området, da der blev anlagt en naturgasledning. Dengang fandtes hustomter fra både yngre bronzealder, sen førromersk jernalder og ældre germansk jernalder (800 f.Kr.-550 e.Kr.) øst og sydøst for gården. Endelig fandtes spor efter en boplads fra germansk jernalder lige nord for gården, da lodsejeren i 2005 ville anlægge et læhegn langs Holstebrovej.

Figur 1. Undersøgte arealer og fortidsminder i området omkring Neder Hallum. Det i 2010 undersøgte område er markeret med orange farve

Ifølge museumsloven er det museets vigtigste opgave at arbejde for at bevare væsentlige fortidsminder for eftertiden. Viborg Stiftsmuseum forhørte sig derfor hos bygherren, om det ikke var muligt at flytte anlægsarbejdet væk fra området med fortidsminder. Da dette ikke var muligt, måtte museet foretage en egentlig arkæologisk udgravning, og i den forbindelse blev der i 2009 og 2010 undersøgt i alt ca. 3000 m².

En udgravning af et så stort areal foregår ved en såkaldt fladeafdækning, hvor en gravemaskine forsynet med en bred rabatskovl fjerner muldlaget. Herefter fremstår anlægssporene som mørke pletter i den lyse undergrund. Spor efter oldtidens hustomter ses som stolpehuller, mens spor efter nogle af de mange aktiviteter, der er foregået på bopladsen ses som forskellige nedgravninger/gruber; eksempelvis slaggegruber fra jernudvinding og forsænkninger fra såkaldte grubehuse, dvs. værkstedshytter med forsænkede gulve, hvor taget har gået omtrent ned til den daværende muldoverflade og har været båret af to kraftige tagbærende stolper placeret i henholdsvis øst og vest. I grubehusene har forskellige håndværk fundet sted, bl.a. tekstilfremstilling. Grubehusenes forsænkninger er efterfølgende fyldt op med affald fra boplads-

sen, hvoraf det organiske materiale er formuldet, mens lerkarskår og andre genstande ligger tilbage i opfyldslaget.

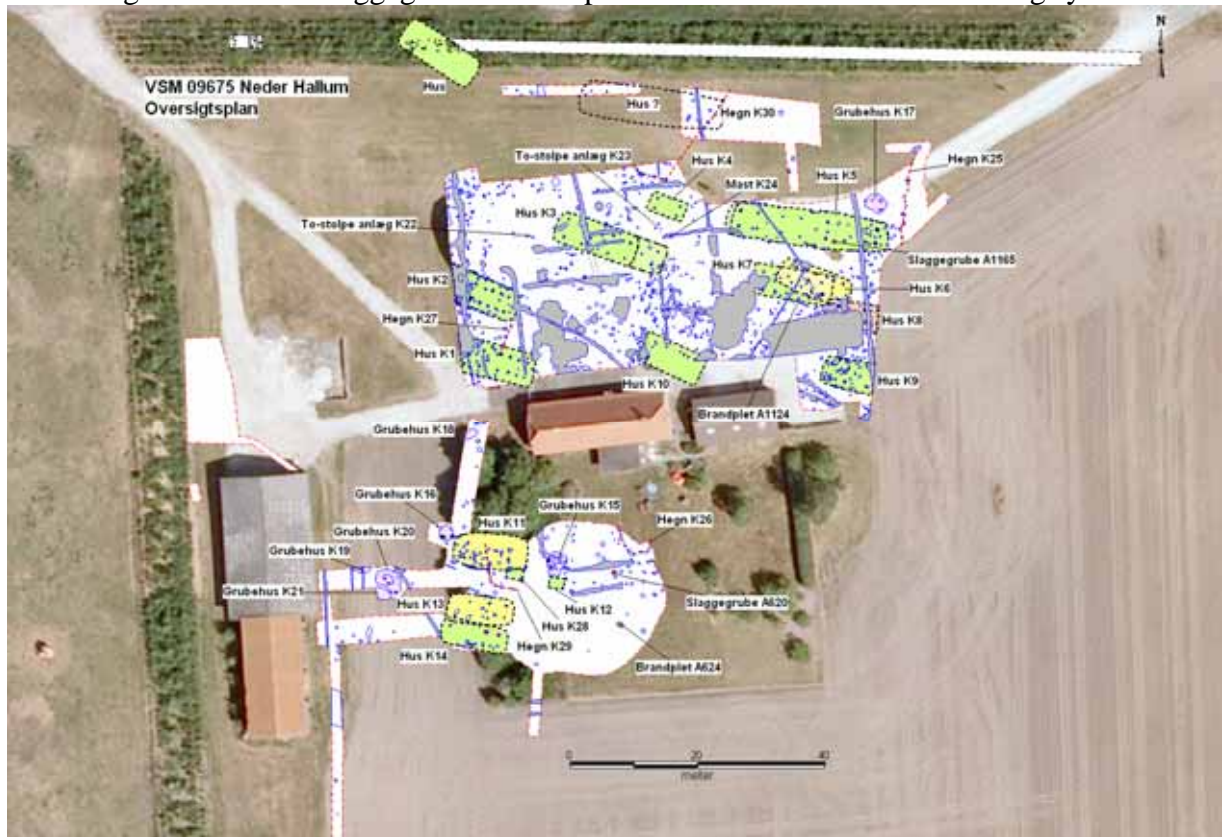
Der blev ved udgravningen fundet bebyggelses- og aktivitetsspor i et større område fordelt på to felter, hvor bebyggelsen fortrinsvis lå mod nord, mens området mod syd mere var præget af aktivitetsspor. Bebyggelses- og aktivitetssporene kunne dateres fra yngre romersk jernalder til vikingetid (200-1050 e.Kr.). De fleste anlæg var dog fra germansk jernalder (400-750 e.Kr.).

Figur 2. Museumsinspektør Martin Mikkelsen orienterer byherre Lars Rosgaard om fundene ved prøvegravningen.

Bebyggelses- og aktivitetssporene

Ved udgravningen i Neder Hallum blev der fundet spor efter 13 langhuse, 2 fire-stolpe anlæg, 7 grubehuse, 5 hegnsførløb, 2 to-stolpe anlæg, en formodet "mast", to brandpletter/brandgrave? samt to slaggegruber fordelt på de to felter i henholdsvis nord og syd.

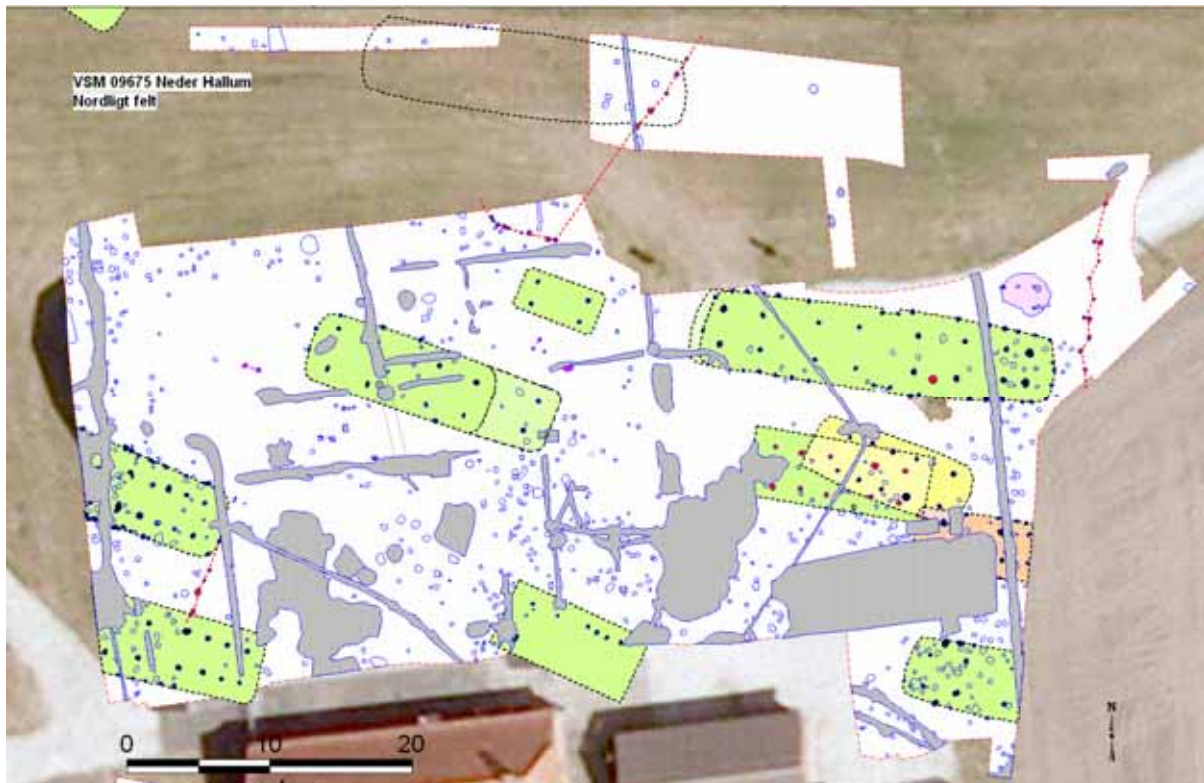
Figur 3. Oversigtsplan over udgravningsfelterne. Grundplanerne til de forskellige huse er markeret med gul, grøn, orange eller lilla farve (sammenfaldende farver angiver ikke nødvendigvis, at husene har stået samtidigt). Hegn er markeret med rødstiplet linje.

Når et hus betegnes som treskibet, betyder det, at der i det indre af huset har stået to parallelle stolperækker, hvor stolperne har stået parvist ned gennem husets længdeakse. De har båret husets tagbærende konstruktion og har delt huset i tre "skibe". Husene har formodentlig haft vidjeflettede, lerklinede vægge.

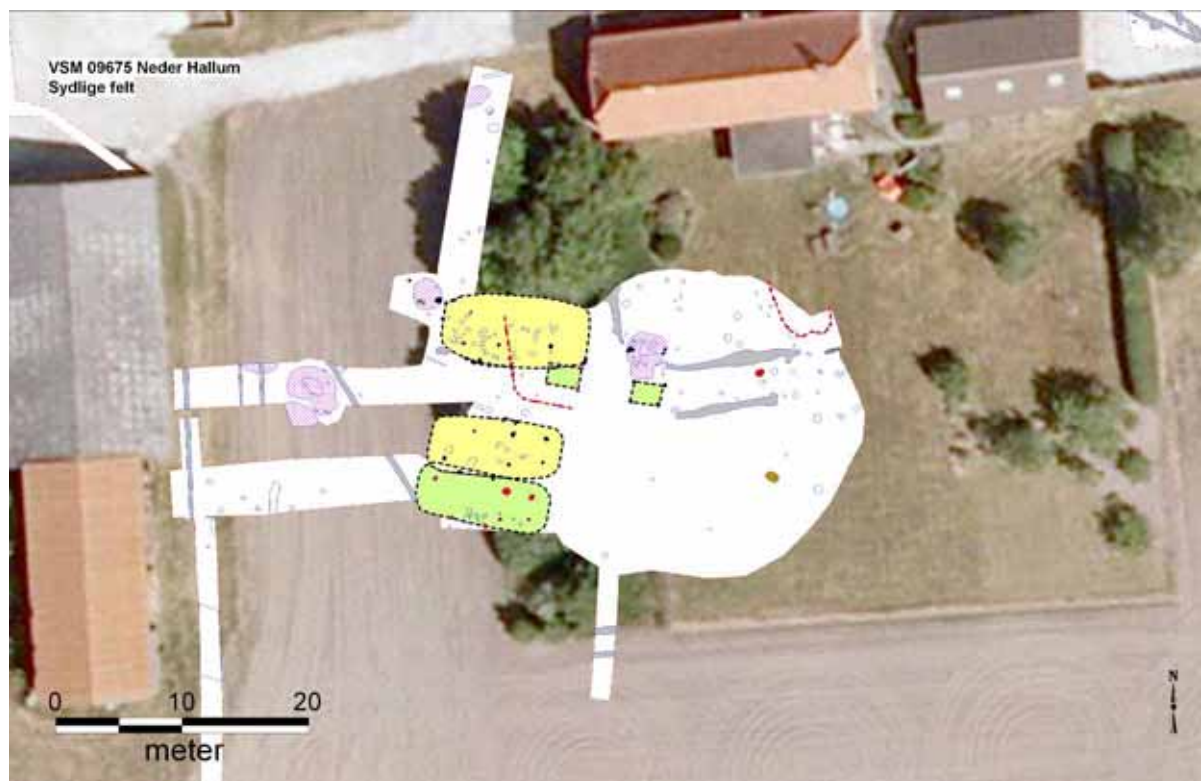
En gård fra den tid har typisk bestået af et øst-vest orienteret langhus med bolig i vestenden og stald i østenden eller i midterdelen af huset. Ved husets midte har der været et indgangsrum med adgang fra både nord og syd, hvorfra man har kunnet gå ind i henholdsvis boligen og stalden. Det vil sige en fælles indgang for mennesker og dyr. Foruden langhuset, som har været gårdens hovedbygning, har der været en eller flere mindre økonomibygninger.

Langhusets boligdel har formodentlig været opdelt i flere rum, hvilket kendes fra tilsvarende bebyggelser andre steder i landet. Herfra ved man også, at ildstedet har været placeret midt i boligen og at gulvet har været lerstampet. I stalden har der været plads til opstaldning af kvæg og givetvis også plads til andre husdyr; såsom svin, får, geder, høns og måske en hest.

Det er vanskeligt præcist at sige, hvilke af husene, der har været økonomibygninger og hvilke, der har været beboelseshuse, eftersom flere af husene var dårligt eller ikke blev fuldt afrømt, da dele af husene lå udenfor det berørte område.

Figur 4. Oversigt over det nordlige felt. Her blev bl.a. fundet spor efter 10 treskibede langhuse samt et enkelt grubehus mod nordøst. Moderne forstyrrelser er markeret med grå farve.

Figur 5. Oversigt over det sydlige felt. Her blev bl.a. fundet spor efter 3 treskibede langhuse, to fire-stolpe anlæg samt 6 grubehuse, som især koncentrerede sig mod nordvest. Den olivengrønne plet er en brandplet eller en mulig brandgrav. Moderne forstyrrelser er markeret med grå farve.

Langhusene K1 og K2

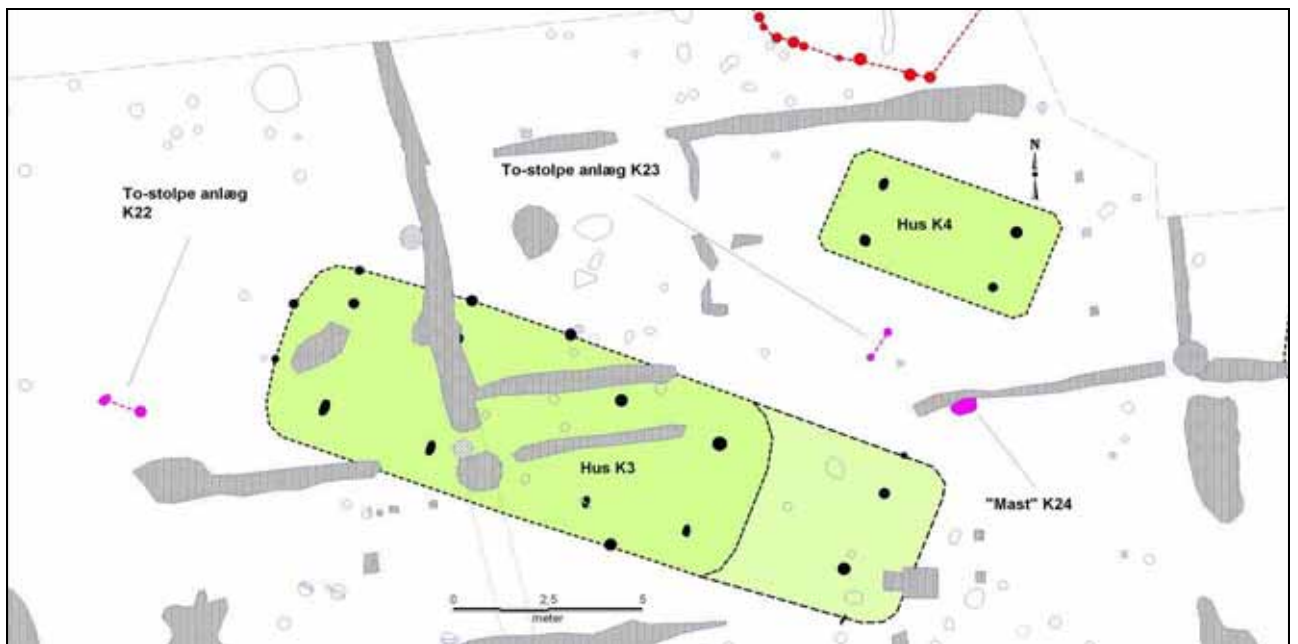
De to treskibede langhuse K1 og K2 blev fundet i den sydvestlige del af det nordlige felt. Kun afdækket de østlige og centrale dele af husene blev undersøgt, og det er derfor ikke muligt at sige, hvor mange tagbærende stolpepar, de har haft, og hvor lange de har været. Det kan ses, at tagstolperne har stået relativt tæt i den østligste del og det er derfor nærliggende at foreslå, at det er her stalden har været. Husene har sandsynligvis ikke stået samtidigt, eftersom hegn K27, som udgik fra østgavlen på Hus K2, ser ud til at være enten yngre eller ældre end Hus K1.

Figur 6. Grundplanerne til langhusene K1 og K2. samt hegn K27, som er markeret med rødt. Moderne forstyrrelser er markeret med grå farve.

Langhus K3 og økonomibygning K4

Det treskibede langhus K3 og den formodede økonomibygning K4 lå mod nord i det nordlige felt, og de to huse formodes at have været samhørende på grund af beliggenhed så tæt på hinanden og på grund af, at husene var orienteret den samme vej vestnordvest-østsydøst. Midt i mellem og vest for husene lå de to-stolpe anlæggene K22 og K23 samt den formodede mast K24, hvor alle tre anlæg kan have haft forbindelser til de to huse.

Figur 7. Grundplanerne til langhus K3, økonomibygning K4 og to-stolpeanlæg K22. Moderne forstyrrelser er markeret med grå farve.

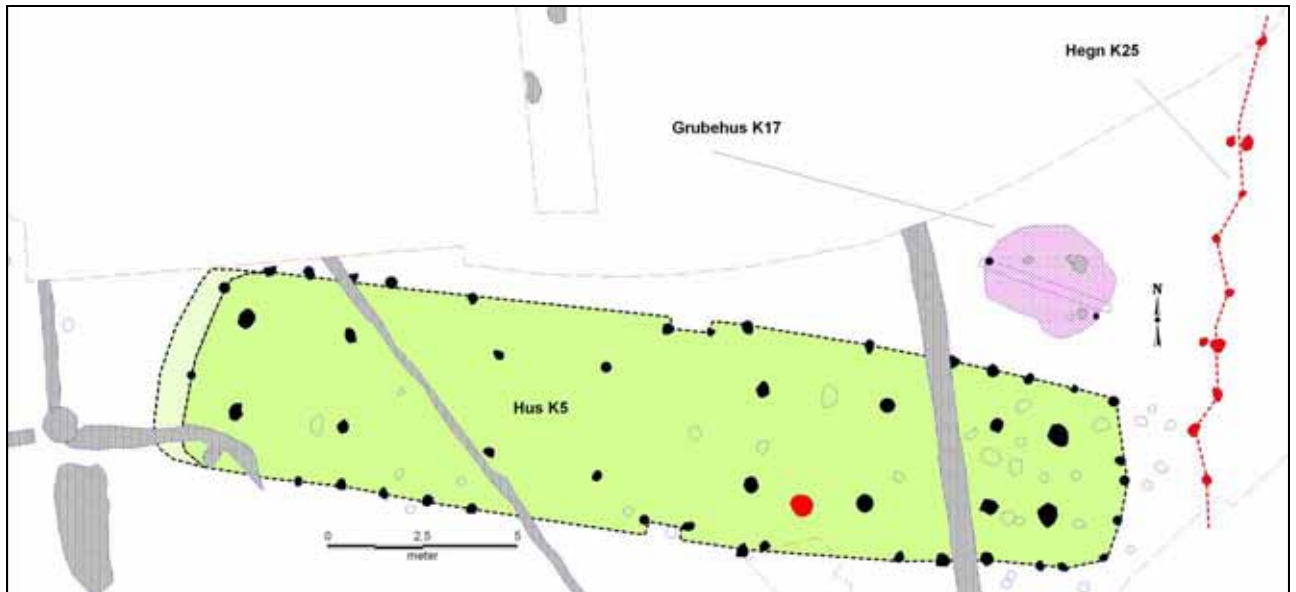
To-stolpeanlæggene opfattes som udendørs arbejdspladser, fx i form af slagtebænke, mens den formodede mast er mere usikker i sin tolkning, men det dybe, isoleret beliggende stolpehul antyder et selvstændigt anlæg i form af en høj mast, som kan have haft en central betydning på pladsen enten i en praktisk forstand eller i en mere abstrakt forstand, fx som indikator for et socialt samlingssted, en lokal magtdemonstration eller som et religiøst fænomen.

Langhus K5

Det treskibede langhus K5 var det bedst bevarede hus, som blev udgravet på pladsen. Huset blev afrømmet i hele sin længde på ca. 24-25 m og har haft et bredt indgangsrum i midten, hvor der har været en indgang både i nord- og sydsiden. Huset har haft let krumme vægge og en bredde på 5,2-5,8 m.

Inde i huset blev fundet en lille grube med jernslagge, men det er usikkert, om gruben er fra samme tid som langhuset.

Lige uden for husets NØ-hjørne fandtes grubehus K17 og dette samt et formodet hegn lige øst for langhuset kan meget vel høre til et samlet gårdsanlæg.

Figur 8. Grundplanen til langhus K5. Det røde anlæg inde i huset er en slaggegrube (A1165). Moderne forstyrrelser er markeret med grå farve. Målestok 1:200.

Langhusene K6, K7, K8 og K9

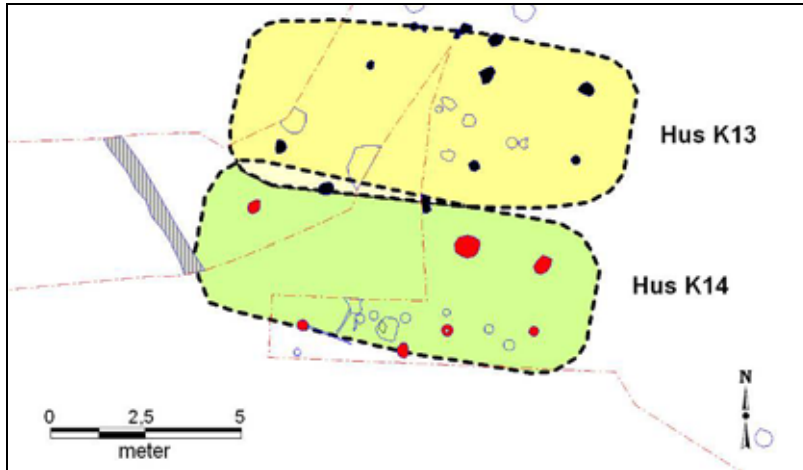
Disse fire treskibede langhuse lå alle i den østlige og sydøstlige del af det nordlige felt. Husene K6, K7 og K8 overlappede hinanden, men det var ikke muligt at fastslå, hvilket hus der var ældst, eftersom der ikke var nogen af stolperne, som overlappede hinanden. Husene K8 og K9 blev kun afdækket i den vestlige del – boligdelen, og det var derfor ikke muligt at sige, hvor mange tagbærende stolper, de havde haft, og hvor lange de havde været. Både Hus K6 og Hus K7 så ud til at haft 5 sæt tagbærende stolper, og de var henholdsvis ca. 11,5 m og ca. 12,5 m lange.

Figur 9. Grundplanen til langhusene K6, K7, K8 og K9. Den olivengrønne plet i Hus K7 er en brandplet eller en mulig brandgrav, som ikke var samtidig med huset. Moderne forstyrrelser er markeret med grå farve.

Langhusene K13 og K14

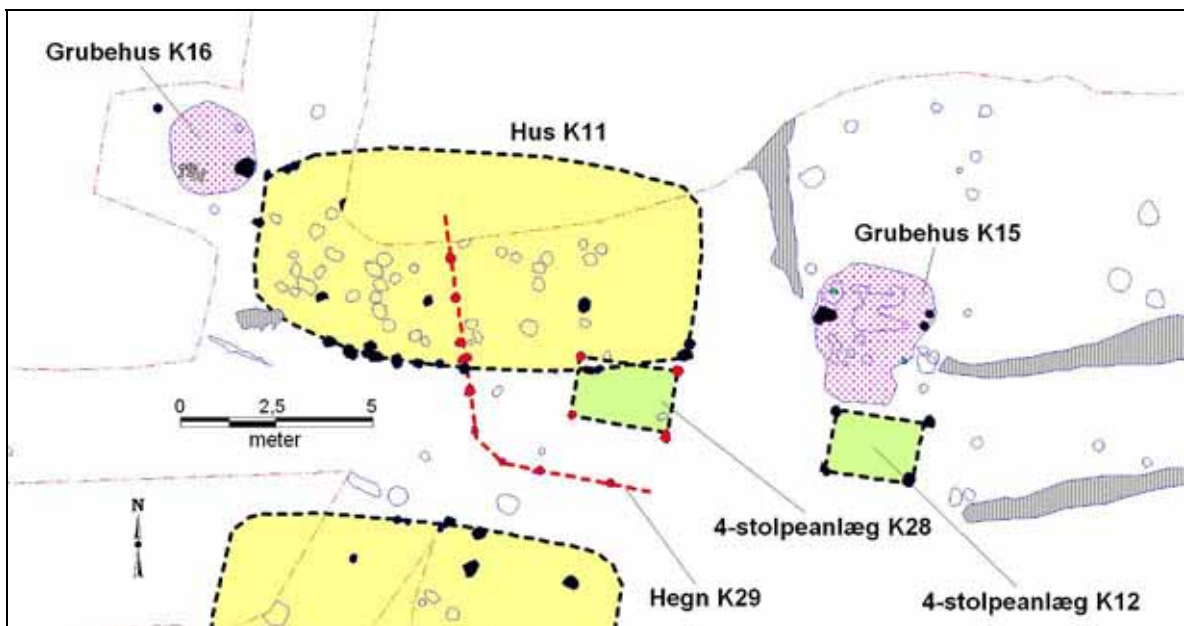
De treskibede langhuse K13 og K14 lå i den sydlige del af det sydlige felt og overlappede hinanden let. Det var ikke muligt at sige, hvilket hus der var ældst, eftersom der ikke var stratigrafi mellem nogen af stolperne. Langhusene blev ikke fuldt afdækket, men Hus K14 har været ca. 10,6 m langt, mens Hus K13 mindst må have haft samme længde.

Figur 10. Grundplanen til langhusene K13 og K14.

Langhus K11 med grubehusene K15 og K16 og 4-stolpeanlæggene K12 og K28

Det formodede treskibede langhus K11 lå mod nordvest i det sydlige felt, og huset formodes på grund af sine meget buede langvægge at være det yngste hus fundet ved udgravningen i Neder Hallum, og det dateres til yngre germansk jernalder eller vikingetid (550-1050 e.Kr.). Huset blev kun afbrømt i den sydlige halvdel og fremstår derfor noget usikkert i sin tolkning, men huset havde en formodet længde på ca. 11,8 m.

Figur 11. Grundplanerne til langhuset K11, grubehusene K15 og K16 samt de to fire-stolpe anlæg K12 og K28. Målestok 1:200.

Sydøst og nordøst for Hus K11 lå grubehusene K15 og K16, som tilsyneladende var fra to forskellige perioder, hvor det vestlige grubehus K16 formodes at have været samtidigt med Hus K11 grundet fund af et halvkuglekar, som kan datere grubehuset til yngre germansk jernalder eller vikingetid. Grubehuset K15 var at dømme ud fra fundene ældre end grubehus K16, og kan muligvis dateres til tiden yngre romersk jernalder til ældre germansk jernalder (200-550 e.Kr.).

Igennem hus K11 løb hegn K29, og det er nok rimeligt at tro, at hegnet er ældre end hus K11, og at hegnet må have knyttet sig til de to fire-stolpe anlæg, K12 og K28 og/eller grubehus K15. Fire-stolpe anlæg skal forstås som små udhuse, hvor taget har været båret af en tagbærende stolpe i hvert af husets fire hjørner. Der kan ofte bare have været tale om et simpelt skur uden rigtige vægge og døre, men et læskur, hvor forskellige ting har kunnet opbevares.

Fundmaterialet

Ved en arkæologisk udgravning udgøres fundene typisk af lerkarskår fra de mange forskellige krukke, kar, fade og skåle, som man har haft i en husholdning. Lerkarrene har været brugt til mange forskellige formål, og de har haft mange størrelser. Der har været store forrådskar, kogekar, mælkekar, sikar, kopper og mange andre slags lertøj i en given husholdning.

Figur 12. Lerkarskår med omløbende furer og derunder vinkelbånd.
Lerkarskåret dateres til germansk jernalder (400-750 e.Kr.).

Figur 13. Lerkarskår fra halvkuglekar som kan dateres til yngre germansk jernalder eller vikingetid (550-1050 e. Kr.).

I hver husholdning har der også været en drejekværn til formaling af korn til mel. I Neder Hallum blev der fundet et stykke af underdelen til en drejekværn.

Figur 14. Fragmenteret drejekværnsten, som blev fundet under udgravningen.

I grubehusene findes ofte nogle andre fund, end de som findes nedlagt eller nedfaldet i fx et stolpehul. I grubehusene er et bund- eller gulvlag i bunden af forsænkningen ofte bevaret, og her kan der findes genstande, som knytter sig til de som benyttede grubehuset, og det de lavede i grubehuset. Da grubehusene ofte knyttes til tekstilfremstilling og smedearbejde er fund af vævevægte, tenvægte og forskelligt smedeværktøj eller smedeaffald derfor ikke ualmindeligt.

Ved udgravningen i Neder Hallum fandtes der således to tenvægte som en indikator for, at man har spundet tråd i grubehusene, og derfor muligvis har vævet tekstiler her. Der blev desuden fundet fragmenter af tre forskellige glasperler, som tegn på, at man har smykket sig selv med farvestrålende perler.

Figur 15. Del af tenvægt, som har været brugt ved spindning af tråd.

Figur 16. Tre glasperler fundet i grubehusene K15 og K16, som viser, at man har smykket sig med glasperler.

Ved udgravningen i Neder Hallum blev der både i det nordlige og det sydlige felt fundet spor efter jernudvinding i form af udvindingsslagger. Man har udvundet jern fra myremalm, som typisk findes i fugtige lavninger. Det var muligt at se på slaggerne, at de stammer fra to forskellige ovntyper, som kan dateres til to forskellige tidsperioder. Udvindingsslaggerne fundet i det sydlige felt nok skal ses i sammenhæng med bebyggelsen fra yngre romersk til yngre germansk jernalder (200-750 e.Kr.), mens udvindingsslaggerne fra det nordlige felt stammer fra en yngre ovntype, som enten knytter slaggerne til den yngste bebyggelse (vikingetid) på stedet - eller muligvis en endnu yngre middelalderlig bebyggelse, som ikke blev erkendt eller lokaliseret under udgravningen i Neder Hallum.

Figur 17. Udvindingsslagge fra slaggegrubeovn, som kan datere sig til tiden omkring Kristi fødsel til 600-tallet og dermed kan have sammenhæng med bebyggelsen fra yngre romersk til yngre germansk jernalder.

Figur 18. Udvindingsslagge fra en slaggeaftapningsovn, som normalt tidligst dateres til 1100-tallet, men som også kan have rødder tilbage i vikingetid (ca. 750-1050 e.Kr.).

Efter udgravningerne tegner det sig nu et endnu tydeligere billede af bebyggelsen ved Neder Hallum. Den synes allerede etableret i yngre bronzealder og kan have været omfattende allerede i ældre jernalder lidt øst for gården. I yngre jernalder flytter bebyggelsen lidt længere mod vest og dermed ud på den ydre del af næsset og her er der uden tvivl en landsby med adskillige gårde i området. Denne bebyggelse ser nu ud til at være ophørt engang i vikingetiden. Måske er den flyttet til Ravnstrup, hvor kirken er en kampestenskirke fra 1100-tallet, hvorfor denne landsby givetvis går tilbage til den tidlige middelalder. I de skriftlige kilder

nævnes Ravnstrup første gang i 1440, som værende kannikepræbende ved Viborg Domkirke – en form for tiende eller indtægt givet til den enkelte kannik.¹ Gården Neder Hallum nævnes første gang i 1470. Det er usikkert om der ved Neder Hallum faktisk har været en kontinuerlig bebyggelse/gård på stedet også gennem middelalderen, eller man har udflyttet en gård til området efter en periode uden bebyggelse.

¹ Trap 1962, s. 317.

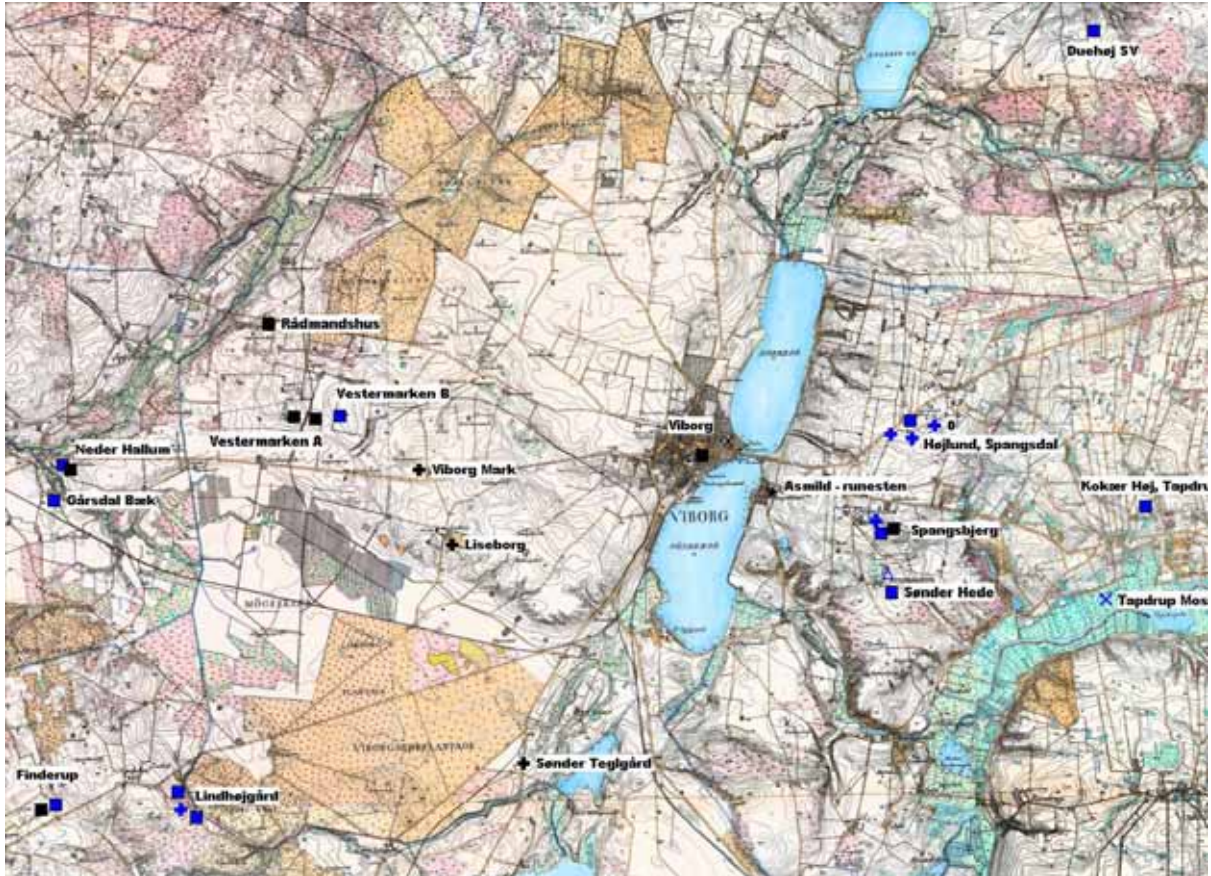
Neder Hallum i et lokalt perspektiv

Bosættelsesområdet ved Neder Hallum ser på det foreliggende grundlag ud til at have været ret omfattende, selv om det formodentlig kun er relativt begrænsede områder, der er undersøgt. Ved den nutidige gård er der indtil videre lokaliseret bebyggelsesspor fra yngre romersk/germansk jernalder og muligvis vikingetid. Denne del af bebyggelsen formodes nu at strække sig fra gården og videre mod sydøst, da der ved udgravningerne på naturgasledningen blev undersøgt et langhus med kulturlag fra samme tid. Nærværende undersøgelse samt undersøgelsen i forbindelse med naturgasledningen har altså ikke med sikkerhed kunnet afgrænse bosættelsesområdet, og det er derfor klart, at området med bebyggelse har været ganske omfattende. Lokaltiteten synes at have været beboet ganske længe, hvilket både dateringerne og de mange spor efter både beboelse og aktiviteter vidner om.

Det er bemærkelsesværdigt, at der på den anden side af Gårdsdal Bæk er undersøgt en mindre del af en bosættelse, der formodes at være fra samme tid. Det er derfor nærliggende at antage, at der er tale om to nabolandsbyer, der har placeret sig på et topografisk optimalt sted nær bække med engdrag, og som endvidere kan formodes at være placeret ved en væsentlig øst-vestgående vej eller måske endog ved et 'trafikmæssigt' knudepunkt, hvis der også har været en nord-syd gående vej i nærheden.

Når man ser på de lokaliserede boplads spor fra yngre jernalder og vikingetid (Figur 19) i området omkring Viborg, er det tydeligt, hvordan mange af pladserne, inklusive Neder Hallum, ligger ved hovedindfaldsvejene til Viborg. Det viser dermed et udstrakt kontaktnet imellem bopladsene, hvor Viborg må anses som et naturligt topografisk centrum for de mange pladser. Ved flere af lokaliteterne viser fundene, hvordan området omkring Viborg har været et rigt område, og hvordan der har været internationale kontakter. De internationale kontakter ses fx i form af fundet af et importeret glas fra Sortehavsområdet. Glasset er fundet i en krigsgrav på gravpladsen ved Lindhøjgård, hvor der er fundet boplads fra yngre jernalder samt gravplads fra samme periode.

For området omkring Viborg er det kendetegnende, at der ved arkæologiske undersøgelser er fundet gravpladser fra yngre jernalder, mens de vikingetidige gravpladser ikke er lokaliseret, da der kun er fundet enkeltgrave fra vikingetiden, fx i form af en vognfadingsgrav fra Liseborg. Fremtidige arkæologiske undersøgelser kan måske give os mulighed for at lokalisere de vikingetidige gravpladser og dermed få et mere helstøbt billede af bebyggelsen i yngre jernalder og vikingetid i området omkring Viborg. Det nuværende billede viser dog klart, hvordan bebyggelsen har centreret sig rundt om Viborg, og hvordan hovedveje allerede tidligt er blevet etableret og har ligget fast siden.

Figur 19. Kort over bopladser fra yngre jernalder (sorte firkanter) og vikingetid (blå firkanter). Grave eller gravpladser fra yngre jernalder (sorte kors) og vikingetid (blå kors). Kryds markerer skattefund. Kortet viser pladsernes udbredelse i en radius af omtrent 6 km rundt om Viborg.

Tak til bygherre Lars Rosgaard for det gode samarbejde i forbindelse med udgravningen.

Relevant litteratur

Jensen, J.: Ældre jernalder 500 f. kr.-400 e. Kr. *Danmarks Oldtid* bd. 3. København 2003.

Jensen, J.: Yngre jernalder og vikingetid 400 e. Kr.-1050.e.Kr. *Danmarks Oldtid* bd. 4. København 2004.

Trap, J. P.: *Danmark. Viborg Amt* bd. VII. 1962.

Voss, O.: Jernudvinding. *Da klinger i muld...25 års arkæologi* (red. Hvass, S. & B. Storgaard). Højbjerg 1993, s. 206-210.

Diverse oplysninger:

Viborg Stiftsmuseums j. nr.:	VSM 09675
Lokalitet:	Neder Hallum
Sogn, herred og amt:	Ravnstrup Sogn, Nørlyng Herred, Viborg Amt
Dansk Kulturhistorisk Centralregister:	130810-200
Kulturarvsstyrelsens j. nr.:	2009-7.24.02
Bygherre:	Lars Rosgaard
Areal:	I alt blev 3147 m ² udgravet.
Rendegravemaskine fra:	Vestermarkens Maskinstation
Deltagere i udgravningen:	Martin Mikkelsen, udgravningsansvarlig Mette Klingenberg, udgravningsleder og beretningsansvarlig Sanne Boddum, arkæolog Mikkel Kielsen, arkæolog Lars Agersnap Larsen, arkæolog Anne Mette Poulsen, udgravningsassistent Gorm Jensen Juul Olesen, arbejdsmand

Dokumentationsmaterialet bestående af beretning, tegninger, fund, fotos m.v. opbevares på Viborg Stiftsmuseum, Hjultorvet 4, 8800 Viborg.

Undersøgelsen er betalt af bygherren.

Om bygherrerapporter

Når der er foretaget en arkæologisk udgravning, der er helt eller delvist finansieret af en privat eller offentlig bygherre, skal der udarbejdes en særskilt rapport til bygherren. Bygherrerapporten skal være almindeligt tilgængelig, præsentere udgravningens resultater og sætte dem i sammenhæng med det omgivende landskabs kulturhistorie.²

Viborg Stiftsmuseum har besluttet at udgive museets bygherrerapporter i en fortløbende serie. Ældre numre kan købes for 20 kr. (medmindre andet er anført) ved henvendelse til museet.

Liste over Viborg Stiftsmuseums bygherrerapporter

1. Båndruplund – en boplads fra bronzealder og tidlig jernalder. Martin Mikkelsen. 2004.
2. Nordentofte, Skals – en boplads fra sen yngre stenalder, bronzealder og tidlig jernalder. Martin Mikkelsen og Mikael H. Nielsen. 2004.
3. Brokbakken – en samlingsplads fra bronzealder og en gravplads fra ældre jernalder. Martin Mikkelsen og Mikael H. Nielsen. 2004.
4. Lynderup SV – et aktivitetsområde fra sen yngre stenalder og bronzealder. Martin Mikkelsen og Mikael H. Nielsen 2006.
5. Teglværksvej – en boplads fra ældre bronzealder. Martin Mikkelsen. 2005.
6. Klejtrup Syd – en boplads fra sen yngre stenalder / tidlig ældre bronzealder. Marianne Høyem Andreasen. 2005.
7. Krogen, Aidt. Under udarbejdelse.
8. Højvangen, Ørum. Kamilla Fiedler Terkildsen og Martin Mikkelsen. Under udarbejdelse.
9. Stenshede – en gravhøj og andre fund fra yngre stenalder. Sanne Boddum og Martin Mikkelsen. 2006
10. Ørum Sportsplads – et aktivitetsområde fra ældre jernalder. Mikael H. Nielsen. 2005
11. Sundstrup Øst – en boplads fra yngre stenalder. Mikkel Kielsen 2006.
12. Ettrupvej, Fjelsø – to aktivitetsområder fra bronzealder eller jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen. 2006.
13. Løvel Syd - bebyggelsesspor fra yngre bronzealder og ældre germansk jernalder. Malene R. Beck & Dorthe Kaldal Mikkelsen 2006.
14. Skaldehøj og Arildsvej - to bopladser fra førromersk jernalder. Mikkel Kielsen. Under udarbejdelse.
15. Liseborg- et forsvarsværk fra tidlig førromersk jernalder. Dorthe Kaldal Mikkelsen 2009.
16. Lindum syd – langhus fra middelalderen. Jesper Hjeremind 2006.
17. Søhuset, Viborg - på kanten af middelalderbyen. Marianne Greve Iversen 2006.
18. Formyre SØ - hustomt og grave fra sen ældre bronzealder - fladmarksgravpladser fra tidlig jernalder. Martin Mikkelsen 2009.
19. Tindbækvej 25 - Gravhøj fra enkeltgravskultur. Martin Mikkelsen og Mikkel Kielsen 2007.
20. Langmosegård - en boplads fra yngre bronzealder. Martin Mikkelsen 2007.
21. Løgstrup SØ - en boplads fra yngre jernalder - aktivitetsspor fra yngre bronzealder. Sanne Boddum, Mikkel Kielsen & Mikael H. Nielsen 2007.
22. Viborg Vestermark - Bopladser fra bronzealderen. og Martin Mikkelsen. Under udarbejdelse.
23. Ridder Munks Vej - En gravplads m.m. fra stenalder, bronzealder og jernalder. Sanne Boddum og Martin Mikkelsen 2007
24. Rødding SV - bebyggelse fra yngre bronzealder og ældre førromersk jernalder. Mikkel Kielsen 2009.
25. Randrup Mølle – et langhus med forsænket østende fra yngre stenalder. Sidsel Wählin og Martin Mikkelsen 2008.
26. Spangsdal II og Gl. Asmild. Under udarbejdelse.
27. Bjerring Hede - en gravplads fra ældre jernalder - en boplad- og aktivitetsspor fra ældre jernalder. Asger V. Amundsen og Martin Mikkelsen 2008. Under udarbejdelse.
28. Liseborg Høje - boplad fra yngre bronzealder - begravelse i vognfading fra vikingetid. Elin Vanting & Dorthe Kaldal Mikkelsen 2009.
29. Stenshede Syd - Gravhøj fra enkeltgravskultur - bopladser fra yngre bronzealder og ældre jernalder. Claus Sørensen og Martin Mikkelsen 2009.
30. Hjortdalgård - en boplads fra ældre jernalder. Claus Frederik Sørensen og Dorthe Kaldal Mikkelsen.
31. Sønder Mose - en bebyggelse fra ældre bronzealder. Dorthe Kaldal Mikkelsen 2009.
32. Rådmandshus – bebyggelse fra yngre vikingetid og ældre middelalder på Viborg Vestermark. Mikkel Kielsen 2009.
33. Højlund Spangsdal I – landsby fra yngre jernalder. Sanne Boddum 2009.
34. Rugballegård – brandgrave og boplads fra førromersk jernalder. Martin Mikkelsen 2009.

² Kulturarvsstyrelsen: Retningslinjer for udformning af rapport til bygherre/anlægsmyndighed

35. Kokær Høj – bebyggelse fra jernalder. Mikkel Kielsen 2009.
36. Birgittelyst – boplads og aktivitetsområde fra yngre bronzealder og førromersk jernalder samt vejforløb fra historisk tid. Jakob Westermann og Dorthe Kaldal Mikkelsen 2009.
37. Ørum Industrivej – boplads fra yngre bronzealder og førromersk jernalder. Elin Vanting 2009.
38. Mølgård, Resen – boplads fra førromersk jernalder. Martin Mikkelsen, Mikkel Kielsen, Kamilla F. Terkildsen. 2009.
39. Iller – en bebyggelse fra yngre jernalder. Dorthe Kaldal Mikkelsen 2009.
40. Toftumvej, Mønsted. Jættestuetomt fra yngre stenalder samt boplads fra romersk jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen 2009.
41. Hulbækvej 31 – boplads og grave fra ældre jernalder. Martin Mikkelsen 2009.
42. Hørup – bebyggelsesspor fra ældre og yngre jernalder. 2010.
43. Tindbæk Hestehave – en boplads fra yngre stenalder samt en boplads og en urnegrav fra yngre jernalder. Sanne Boddum 2010.
44. Møllegård, Klejtrup – boplads fra sen yngre stenalder og bronzealder. Sanne Boddum 2010.
45. Neder Hallum – bebyggelse og aktivitetsspor fra germansk jernalder og vikingetid. Mette Klingenberg 2010.

